

Voorstel voor een Regiodeal Transformatie van de regio Parkstad Limburg

Augustus 2018

Partijen

De coalitie voor de transformatieopgave Parkstad bestaat uit de Provincie Limburg, Stadsregio Parkstad Limburg, de 8 Parkstad-gemeenten, IBA Parkstad, Stadt en StädteRegion Aachen, 9 woningcorporaties, 6 retailers, diverse maatschappelijke instellingen, (financiële) intermediairs, verenigingen en inwoners.

Regio

De regio Parkstad Limburg in het Zuidoosten van Limburg omvat het grondgebied van acht gemeenten Heerlen, Kerkrade, Brunssum, Landgraaf, Nuth, Onderbanken, Simpelveld en Voerendaal. Hier wonen, werken en recreëren ruim 245.000 inwoners. Het betreft van origine een separate mijnstreek binnen Zuid-Limburg, die zich de afgelopen decennia opnieuw heeft moeten uitvinden en die gekarakteriseerd wordt door haar stedelijke aard, verweven met groene, landelijke aders. Er bestaat een jarenlange samenwerking met de Städtereion Aachen (tien gemeenten met 550.000 inwoners) en het Duitstalige deel van België.

Opgave

De regio komt van ver. De gevolgen van de mijnsluitingen in de jaren zestig en zeventig hebben decennialang als een loden last op de schouders van deze regio gelegen. Het verdwijnen van de kolenindustrie liet diepe littekens achter. De sociale en maatschappelijke structuren werden beproefd. Daarbij werd de regio tevens vanaf de tweede helft van de jaren '90 geconfronteerd met een sterke bevolkingskrimp die inmiddels is afgevlakt maar wel doorzet en in Nederlands perspectief voor volstrekt nieuwe regionale uitdagingen en transformatieopgaven zorgden voor het onderwijs, wonen, retail, economie en voorzieningen. De investeringsbereidheid van private partijen (bedrijfsleven, banken, projectontwikkelaars, beleggers etc.) stond de laatste jaren onder druk, omdat de traditionele groei- en marktmechanismen niet langer toereikend zijn.

Voor de mensen in Parkstad Limburg uitten deze ontwikkelingen zich in een zorgelijke en meervoudige problematiek van hardnekkige achterstanden (14% van de kinderen groeit op in armoede [NL=9%], 14,7% krijgt jeugdhulp [NL=11,2%], 59,9% arbeidsparticipatie [NL=66,7%], WOZ-waarde in kwetsbare wijken is €101.349 [NL=€216.000]). Een combinatie van factoren, zoals armoede, laaggeletterdheid, ongezonde leefstijl, veiligheidsproblematiek, grote afstand tot de arbeidsmarkt, schulden, vereenzaming, krimp en vergrijzing hebben tot een groot aantal hardnekkige en langjarige problemen geleid. Er is sprake van een 'poverty trap', die enerzijds versterkt wordt door de thuissituatie (samenkomen van diverse sociale problemen) en anderzijds een sociale en fysieke leefomgeving met te weinig perspectief op werk en beperkte participatie in de wijk. Dit zorg ervoor dat meerdere generaties lang blijven steken op het bestaansminimum. Deze problematiek is niet gelijk verdeeld over de regio maar concentreert zich in specifieke wijken van het sterk verdichte stedelijk gebied van Parkstad. Naast deze sociaal-economische opgave staat de leefkwaliteit in de wijken van Parkstad sterk onder druk. Leefbaarheid die vooral ook door de mensen zelf teruggebracht kan worden. Niet door top-down planvorming, maar juist samen met de wijkbewoners, verenigingen van eigenaren, corporaties, instellingen en lokale ondernemers: de Parkstad-coalitie. De kracht en de trots van de mensen inzetten en hen mobiliseren voor de opgaven van de toekomst zijn misschien wel de allergrootste uitdagingen van de regio. De cumulatie van de problemen is exceptioneel complex naar Nederlandse begrippen. De omvang en complexiteit van de problemen gaan de (financiële) draag- en slagkracht van de regio te boven. Een aantal problemen wordt vanwege onrendabele investeringen niet door de markt zelf opgepakt, waardoor het een publiek vraagstuk is. Verschillende overheden slaan de handen ineen om een hefboom te realiseren en zodoende van succesvolle experimenten en impulsen tot een meerjarige, massieve en coherente regionale aanpak van nationaal belang te komen. Met als doel dat de regio op de lange termijn op eigen kracht de opgaven kan dragen. Om deze stap te kunnen zetten zijn middelen, expertise en capaciteit van het Rijk onmisbaar.

Doel en ambitie

De mensen in Parkstad willen in een duurzame, vitale en levenskrachtige regio wonen en werken. Deze ambitie staat centraal in de regiodeal. Daarbij kiezen wij voor een integrale en wijkgerichte aanpak om de sociaal-fysieke leefbaarheid te verbeteren én tevens een impuls geven aan ruimtelijk-economische

structuurversterking van de gehele regio. Met een actieve samenwerking van alle relevante partijen moet deze aanpak ertoe leiden dat de Parkstad-gemeenten zich op de middellange termijn kunnen meten aan het gemiddelde niveau in Limburg als het gaat om de belangrijkste kerncijfers voor brede welvaart zoals leefbaarheid, opleiding, inkomen en arbeidsparticipatie, woonkwaliteit en groenvoorzieningen, leegstand, vastgoedwaarde en investeringsbereidheid private partijen.

Voorgestelde aanpak

De regio begint niet vanaf nul. De afgelopen jaren is er sprake van een nieuwe lente in de regio. Met regionale investeringsprogramma's als IBA Parkstad, grote infrastructurele voorzieningen als de Buitenring Parkstad, elektrificatie van het spoor Heerlen-Aken, het nieuwe profiel van centrumstad Heerlen rondom het thema 'urban', de gezamenlijke aanpak van de energietransitie (PALET-aanpak) en afstemming op de woning- en retailmarkt, de groei van zowel de medisch-logistiek sectoren, de Brightlands Smart Services Campus en de internationaal erkende toeristisch-recreatieve ontwikkeling, bewijzen dat de regio op de goede weg is. De grensoverschrijdende samenwerking heeft een stevig impuls verkregen. Er is sprake van nieuwe trots, kracht en ondernemerschap in de wijk, de stad, het bedrijfsleven, de verenigingen en vooral bij de inwoners zelf. Het is de nu de kunst om het opgebouwde momentum te gebruiken voor een extra impuls om de ingezette lijn en de opgaven echt versneld en versterkt aan te pakken. Dit voorstel voor een regiodeal is ingebed in de bredere Limburgse context van het op 18 april 2018 gepresenteerde Limburgs Aanbod. De transformatie Parkstad is een van de drie investeringslijnen.

Om de motoren achter de transformatie van Parkstad aan te laten slaan zijn drie factoren van belang: 1) het activeren van mensen en de ruimte en betrokkenheid bij de leefomgeving te vergroten (o.a. IBA methode), 2) een daadkrachtige overheidssamenwerking en tenslotte 3) goede grensoverschrijdende samenwerking van bedrijven, instellingen en overheden. Deze rode draden brengen wij tot uiting in de hieronder voorgestelde programmatische aanpak tot 2025 en verder. Binnen deze aanpak is er nu behoefte aan een tijdelijke extra rijksimpuls voor deze langlopende aanpak. Een impuls aan extra aanvullende middelen én ruimte in regelgeving, experimenten, proeftuinen en expertise. De gestelde opgave is zeer omvangrijk en gaat de slagkracht van de regio zelf te boven. Via een tweetal pijlers en een zestal thema's sturen wij op een programmatische manier op hoofdoelen en (deel)resultaten. Deze doelen en resultaten zullen vertaald worden in een wijkgerichte aanpak (sociaal-fysieke pijler) en een breed regionaal programma voor structuurversterking van de gehele regio en daarbuiten (ruimtelijk-economische pijler).

A. Het verbeteren van de sociaal-fysieke leefbaarheid

In een wijk- en buurtgerichte aanpak komen veel van deze sociaal-fysieke opgaven samen. Er is behoefte aan een integrale investeringsimpuls om een aantal wijken toekomstbestendig te maken. Samen met wijkbewoners, verenigingen van eigenaren, corporaties, instellingen, lokale ondernemers, verenigingen en gemeenten, zetten we daarom vol overtuiging in op deze herstructurerings- en transformatieopgave. Deze integrale aanpak resulteert in toekomstbestendige en leefbare wijken in Parkstad. Dit combineren wij met een versnelling van de energietransitie in de gebouwde omgeving, een brede uitrol van de unieke en succesvolle aanpak van Mijnwater en het toepassen van de IBA-methodiek en afspraken over 'social return'.

Thema 1: Wijkgerichte transformatie van de woningmarkt

- het van de markt halen van 2.250 particuliere woningen – waarvan 1.500 woningen daadwerkelijk gesloopt worden en 750 woningen structureel voor de huurmarkt dienen te worden ingezet
- 1.250 bestaande woningen renoveren (deels particulier) gericht op toekomst bestendig wonen
- 1.000 woningen aan plancapaciteit schrappen;
- 875 nieuwe woningen toevoegen, voornamelijk gericht op duurzaam hergebruik, innovatieve woonvormen en woningen voor bijzondere doelgroepen;
- uitvoering van de IBA-projecten Hogerop Heerlerbaan (langer thuis wonen met e-health), SuperLocal (circulair bouwen), Treebeek en Lauradorp (versterken identiteit oude mijnwerkerskolonies).
- Beproefde concepten als SuperLocal, Gebrookerbos of integrale dorpsontwikkelingsplannen als Bocholtz tonen aan dat samen investeren loont en ervaringen zetten we ook op andere plekken in;
- Samen met Rijksvastgoedbedrijf verkennen van het benutten van leegstaand publiek vastgoed om perspectief te bieden aan de grote groep 'jongeren buiten beeld';

- Kansrijk opvoeden: meer opvoed-ondersteuning voor kwetsbare gezinnen in kwetsbare buurten en ervaringen van het project 'De gezonde school van de toekomst' (voeding en opvoeden) benutten;
- Kansrijk van start: in dit preventieve programma werken overheid en grote partners uit het medische en sociaal-maatschappelijke veld samen aan extra prenatale en postnatale ondersteuning aan kwetsbare gezinnen.

De uitvoering van dit programma leidt tot een maatschappelijke meerwaarde van circa 800 miljoen euro, met name door het verbeteren van de leefbaarheid, positieve effecten voor ruim 30.000 huishoudens in de regio en het terugdringen van onveilige thuissituaties, verminderen van jeugdhulp en betere leerprestaties. Dit levert een extra bedrag aan werkgelegenheid op van 16 miljoen euro en leidt het tot een directe werkgelegenheid in de bouwsector van 444 banen (Stec Groep, 2018).

Thema 2: Energietransitie

- Energietransitie voor burgers mogelijk maken met het energiefonds DuurzaamThuis én additionele CO₂-besparing realiseren van 50 kiloton CO₂. Met de recente investeringen van de EIB (€ 75 mln.) en Provincie (€ 75 mln.) en een beperkte rijksbijdrage kan de verduurzamingsopgave versneld worden;
- 7.250 particuliere woningen: ontzorgingsproject met in totaliteit 100.000 zonnepanelen
- 1.500 particuliere woningen: ontzorgingsproject voor energiebesparing (isolatie, glas, vloer etc.)
- 1.000 VvE-woningen: energiebesparing en duurzame energieopwekking
- 8.600 woningen aansluiten op Mijnwater, "proeftuin aardgasvrij" (o.a. Brunssum en Heerlen), daarbij ook samen met o.a. Invest-NL en andere private investeerders de verdere uitrol financieel verkennen;
- Verdere uitrol programma Parkstad Limburg Energietransitie (PALET 3.0) met diverse initiatieven;
- Gezamenlijke aanpak bedrijfsleven, onderwijspartijen, brancheorganisaties en sociale partners actief om de personeelsvraag (2.700 banen) in de energietransitie van Parkstad mogelijk te maken werken;
- uitvoering van de IBA-projecten Rolduc / Elisabeth Stift (herbestemming en verduurzaming voormalig kloosters), Slot Schaesberg, IBA Labor en Energiek Heilust (duurzame techniek, bouwen en reïntegratie)

De uitvoering van dit programma leidt tot een maatschappelijke meerwaarde van circa 200 miljoen euro, met name door het waardebehoud van vastgoed en een verbetering van de leefbaarheid. Ook levert dit een extra bedrag aan werkgelegenheid op van bijna 100 miljoen euro en tot een directe werkgelegenheid in de bouwsector van 2.760 banen (Stec Groep, 2018). Voor de mensen daalt de energierekening en zijn ze meerjarig verzekerd van een stabiele, duurzame energie- en warmtevoorziening.

Thema 3: Aanpak retail en nieuw lokaal ondernemerschap

De programmatische ambitie m.b.t. Retail om de beleidsmatig aangewezen winkelclusters in nauwe samenwerking met retailers en eigenaren te versterken en overtollige winkelmeters aan de voorraad te onttrekken:

- Investeren in beleidsmatig aangewezen 15 winkelclusters in Parkstad;
- Onttrekken overtollige winkelmeters buiten aangewezen winkelclusters: 100.000m²;
- Aanjagen en faciliteren van marktdynamiek (o.a. supermarkten);
- Intensivering samenwerking publieke en private partijen o.a. ondernemerschap (o.a. 'Streetwise');
- Nieuwe winkelconcepten ontwikkelen met expertise van de Brightlands Smart Services Campus

De uitvoering van dit programma leidt tot een maatschappelijke meerwaarde van circa 200 miljoen euro, met name door het waardebehoud van vastgoed en een verbetering van de leefbaarheid. Ook levert dit een extra bedrag aan werkgelegenheid op van bijna 20 miljoen euro en leidt tot een directe werkgelegenheid in de bouwsector van 544 banen (Stec Groep, 2018).

B. Het versterken van de ruimtelijk-economische structuur

Om nieuw economisch perspectief voor de gehele regio te genereren moet de ruimtelijk-economische structuur versterkt worden. Dit willen wij door een extra impuls te geven aan de regionale centrumfunctie Heerlen, maar ook door investeringen in de economische structuren van onderwijs, arbeidsmarkt en innovatie. Dit moet leiden tot werkgelegenheid op diverse niveaus die past bij de bevolkingsopbouw. Daarbij hoort ook het benutten van de kansen die grensoverschrijdende samenwerking biedt.

Thema 4: Doorontwikkeling van centrumfunctie Heerlen

- het realiseren van een modern binnenstedelijk gebied volgens de IBA-methode. Hiertoe wordt aanvullend structurele leegstand in kantoor- en winkelpanden gesloopt en/of getransformeerd en worden nieuwe duurzame hoogstedelijke woningen (ook voor starters) in het gebied gerealiseerd, omgeven met vergroende en meer leefbare openbare ruimte;
- het toevoegen van groene en blauwe dooradering en de herinrichting van de openbare ruimte in lijn met de thema's en dus de identiteit van de stad en aangenaam wonen;
- het realiseren van een centrum waar het Romeins verleden zichtbaar gemaakt wordt, het economisch duurzaam herbestemmen van binnenstedelijke rijksmonumenten uit de tijd van de mijnindustrie, het versterken van het culturele productieklimaat en de stedelijke cultuurregio Zuid-Limburg;
- City Ring: de binnenstad wordt compacter en de levendigheid neemt zienderogen toe, parkeerfaciliteiten zijn beter bereikbaar en worden voor fietsers uitgebreid, (snel) fietsers en voetgangers krijgen meer ruimte ten opzichte van de auto. Deze 'cityring' vormt een herkenbare en oriënterende structuur in de stad met een hoogwaardige uitstraling.

Thema 5: Versterken van de sociaal-economische structuur

De programmatische ambitie m.b.t. sociaal economische structuurversterking is een integrale aanpak samen met de lopende (provinciale) programma's Sociale Agenda, Zo Werkt Limburg en andere innovatieprogramma's om in Parkstad de volgende extra impulsen te geven:

- Uitrol van de meerjarige samenwerking met onderwijspartijen om achterstanden weg te werken, voortijdige schooluitval te voorkomen, betere match richting arbeidsmarkt realiseren, het uitbouwen van doorlopende leerlijnen en de samenwerking met het bedrijfsleven, stage- en werkplekken realiseren
- Aanpak van onderwijsinstellingen en jeugdgezondheidszorg om voortijdig schoolverlaters die specifiek gericht is op de fase van overgang van vmbo naar mbo. Met methodiek van M@ZL wordt een integrale aanpak ontwikkeld die nu in Parkstad verbreed wordt van het voortgezet onderwijs naar MBO.
- Meer mensen aan het werk: aanpak bij het begeleiden van mensen en bedrijven ('sectorplannen') om te komen tot meer plaatsingen van mensen in de arbeidsmarkt (bijv. project Beyond) wordt uitgebreid. Daarbij meer mensen laten doorstromen naar werk gericht op de smart services, medische logistiek en zorg. Door samen met het Ministerie van Sociale Zaken in de aanpak ook de knelpunten en belemmeringen aan te pakken, kan er ook op mogelijk ruimte voor experiment geboden worden;
- Verbinding leggen tussen innovatie in de economie en de zorg zoals het initiatief van het Zuyderland-ziekenhuis om een Smart Health Center (preventieve persoonsgerichte inzet van e-health instrumenten) voor Parkstad te ontwikkelen samen met zorgverzekeraars en Brightlands Smart Services Campus.
- Verder uitbouw van samenwerking van overheden met CBS, kennisinstellingen en de Brightlands Smart Services Campus in het samenstellen van buurtgerichte informatie, maar ook het opzetten van de monitoringsprogramma voor het regiodeal-programma.

Thema 6: Uitbouw van de grensoverschrijdende samenwerking (GROS)

In het verlengde van de samenwerking tussen Nederland en Noordrijn-Westfalen biedt de regio Parkstad de kans om de bestaande samenwerkingen met het convenant Heerlen-Aken en het partnerschap Stadsregio Aken-Parkstad verder uit te bouwen. Het is de ambitie van de coalitie Parkstad om in het kader van het thema grensoverschrijdende samenwerking rondom het thema 'Ein gemeinsamer Wirtschaftsraum' een gezamenlijk programma uit te voeren als proeftuin voor grensoverschrijdende samenwerking. Met de regio Aken zijn afspraken gemaakt over de volgende gezamenlijke thema's:

- Versterking van de grensoverschrijdende arbeidsmarkt, door het ontwikkelen en middels een open data portal (vraag naar en aanbod van werk in grensregio Duitsland- Nederland). Tevens de Service Grensoverschrijdende Arbeidsbemiddeling uitbouwen met het Ministerie van Sociale Zaken & Werkgelegenheid en het structureel versterken van de dienstverlening van de GrensInfoPunten middels een sectorale aanpak en ontwikkeling van aanvullende instrumenten. De ambitie is om op termijn 400 grensoverschrijdende bemiddelingen per jaar te realiseren;
- Mobiliteit: de implementatie van een e-ticket service in de regio waardoor bewoners met 1 ticket in de grensregio kunnen reizen alsook een aantal E-mobility oplossingen zoals de Charlemagne elektrische buslijn incl. benodigde laadstations, "bike & ride" en park & ride faciliteiten voor e-bikes en de uitbouw van het Akense e-bike sharing systeem (Velocity) naar stations in de grensregio. Daarnaast wordt gestart met de aanleg van een fietssnelweg Aken-Heerlen en de IBA Leisure Lane.

- Met partners als de Brightlands Smart Services Campus Heerlen en RWTH Aachen het doorontwikkelen van de digitale samenwerking (Parkstad-Aken als 'fieldlab') en de inrichting van een euregionale grensoverschrijdende structuur om de (digitale) dienstverlening middels E-government services aan studenten, werkzoekenden, werknemers en werkgevers goed mogelijk te maken;
- Samen met onze Duitse partners het versterken van de euregionale mindset/euregioevoel evenals het verkennen van gezamenlijke initiatieven van en voor burgers in de grensregio beter te kunnen faciliteren en drempels én burgerinitiatieven (ook financieel) te ondersteunen.

Doelgroep

De aanpak is er op gericht om aan de inwoners van Parkstad de basis te geven om met nieuwe veerkracht hun eigen perspectief op het leven terug te winnen. Deze extra impuls moet een duurzaam effect sorteren op de lange termijn. Alle partners in de regio zullen hier een bijdrage aan moeten leveren. Dit past naadloos in de IBA-methodiek, waarbij stakeholders in een vroeg stadium worden betrokken en ook zelf een verantwoordelijkheid hebben in de uitvoering van deze processen.

Inzet en (co-)financiering

De hierboven geschetste aanpak op zes thema's zijn tevens aanknopingspunten voor inhoudelijke samenwerking met de rijksoverheid. De coalitie Parkstad Limburg vraagt het Rijk om een financiële bijdrage van 40 miljoen euro uit de Regio Envelop voor de uitvoering van de thema's Wonen, Retail, Centrumfunctie Heerlen en GROS. Voor de thema's sociaal-economische structuurversterking en energietransitie wordt een beroep gedaan op de financiële mogelijkheden van andere rijksprogramma's. Ook vragen wij het rijk om actief expertise in te brengen van rijksdiensten als Invest-NL, CBS en planbureaus, UWV, Rijksvastgoedbedrijf voor de opgave. Daarnaast wordt ook een beroep gedaan om flankerende maatregelen te verkennen, zowel in wet- en regelgeving en proeftuin-omgeving experimenten te doen. De Provincie Limburg, de Stadsregio Parkstad, IBA Parkstad en de 8 Parkstad-gemeenten stellen zich garant voor een cofinanciering ter hoogte van tenminste 100 miljoen euro, waarbij zij een geschatte aanvullende private multiplier van tenminste 4 à 5 verwachten te kunnen realiseren. Onder andere de woningcorporaties in Parkstad gaan de komende jaren fors investeren in de transformatieopgaven. De regio heeft hier veel ervaring mee (bewezen track record) om samen met corporaties en private partners de rijksbijdrage substantieel te vergroten en inhoudelijke resultaten te boeken.

Structureel karakter

Voor een aantal opgaven zal eerst de balans moeten worden hersteld en de onrendabele top aangepakt moeten worden, voordat een duurzaam financieringsmodel kan worden ontwikkeld en de markt zijn werk weer kan doen. De incidentele kosten van ingrijpen zijn groot en behoeven een extra tijdelijke impuls om vervolgens door te kunnen werken naar een structurele verbetering op de lange termijn. Daarvoor wil de regio samen met de rijksoverheid onderzoeken welke financieringen extra aangetrokken kunnen worden naast de inzet van publieke middelen (pps-mogelijkheden). Samen met Groningen en Rotterdam-Zuid (gebieden met deels dezelfde opgaven) worden de mogelijkheden van een nationale leerkring verkend.

Governance

Voor de urgente opgave van de transformatie Parkstad hebben diverse organisaties de handen ineen geslagen om een Parkstad-coalitie te vormen. Overheden als de Stadsregio Parkstad, de Parkstad-gemeenten, de IBA-organisatie en Provincie Limburg werken nauw samen met private partijen en ontwikkelaars, woningcorporaties, zorg-, cultuur- en onderwijsinstellingen om de achterstanden in te lopen. Uiteindelijk zullen er ook voor de wijkgerichte aanpak of de binnenstad van Heerlen op een lager schaalniveau allianties gesloten worden, alles ten behoeve voor de gemeenschappelijke totaalopgave. Het is deze samenwerking, die het ook mogelijk maakt om grensoverschrijdend met zowel de Stadt Aachen als de Städteregion Aachen nadere afspraken en convenanten te sluiten. Met een actieve rijksbetrokkenheid en tijdelijke extra financiële impuls kan er nu echt een beslissende versnelling gegeven worden voor de reeds ingezette transformatie van de regio.

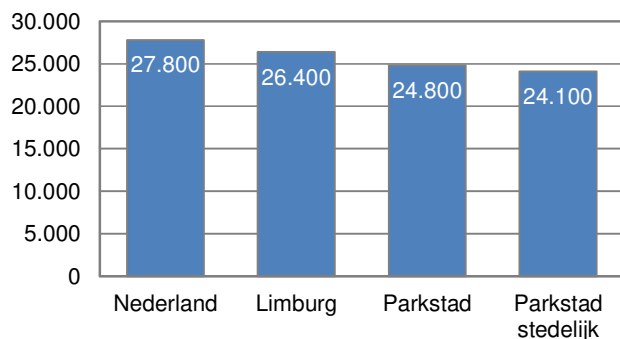
De Provincie Limburg is de formele indiener van de propositie en heeft vanuit die hoedanigheid de eindverantwoordelijkheid. Over hoe de governance-structuur voor het verdelen van de middelen en het sturen/monitoren van de voortgang gaat uitzien gaan partijen met elkaar in gesprek.

Bijlage 1 bij voorstel Regiodeal Transformatie van de regio Parkstad Limburg

Facts & Figures Regio Parkstad Limburg, augustus 2018

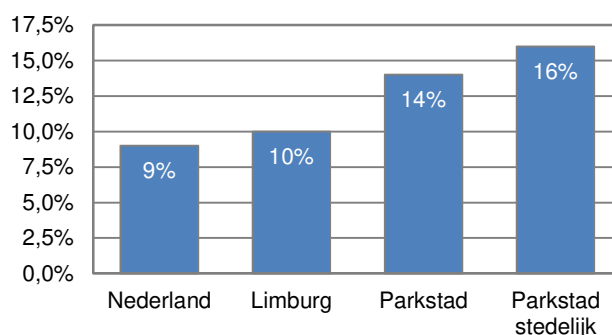
Gemiddeld besteedbaar gestandaardiseerd huishoudensinkomen, in euro

2015, bron: CBS

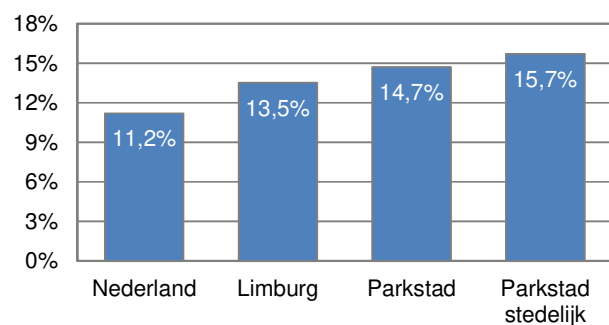
Aandeel kinderen tot 18 jaar dat hoort tot een huishouden met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum

2016, bron: CBS

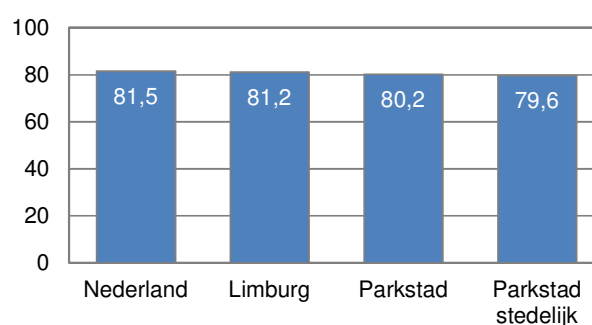
Aandeel van de jongeren tot 18 jaar dat jeugdhulp ontvangt

2017, bron: CBS

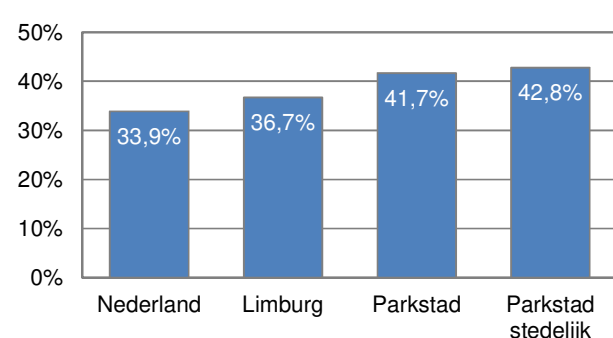
Gemiddelde levensverwachting bij geboorte, in jaren

2013-2016, bron: GGD

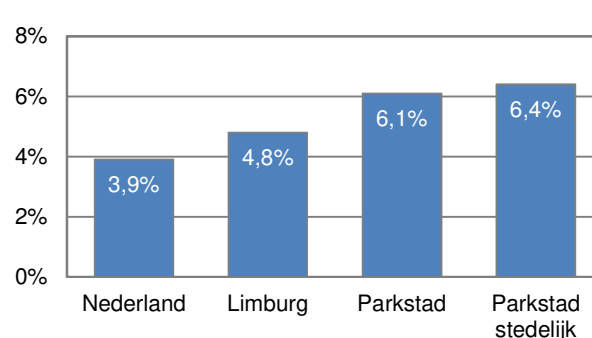
Aandeel inwoners 19 jaar en ouder met één of meer langdurige aandoeningen

2016, bron: CBS Gezondheidsenquête

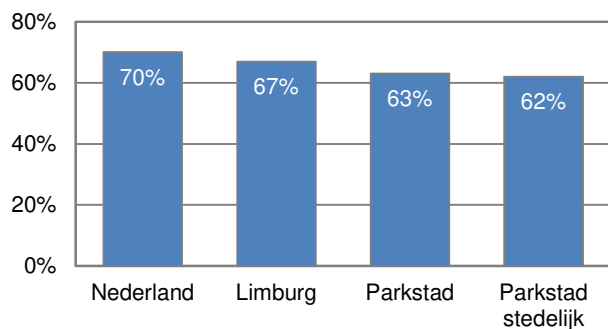
Aandeel inwoners met ZZV-AWBZ indicatie en/ of gebruik

2014, bron: CBS

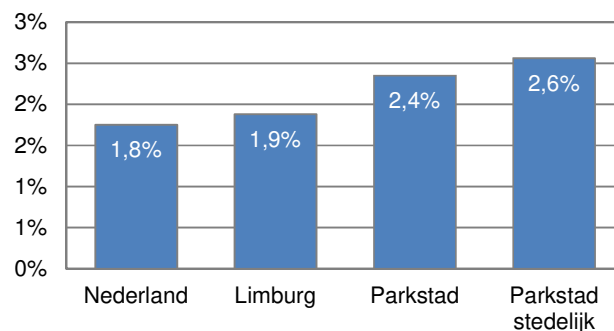
Aandeel middelbaar of hoger opgeleiden in de bevolking 15-75 jaar

2017, bron: CBS

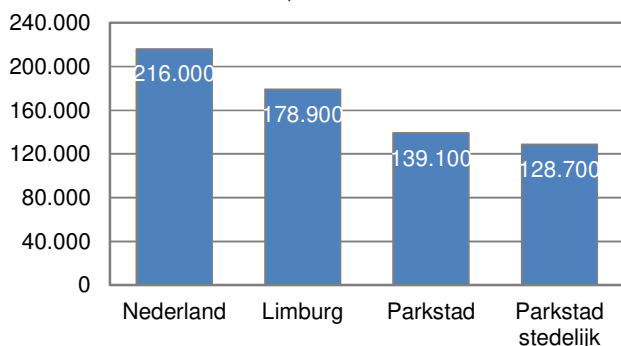
Aandeel vroegtijdig schoolverlaters 12-23 jaar zonder minimaal een diploma HAVO, VWO, MBO2

2016-2017, bron: CBS

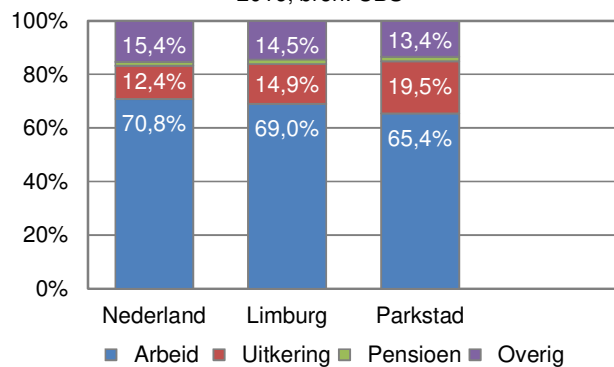
Gemiddelde WOZ-waarde van woningen, in euro

2017, bron: CBS

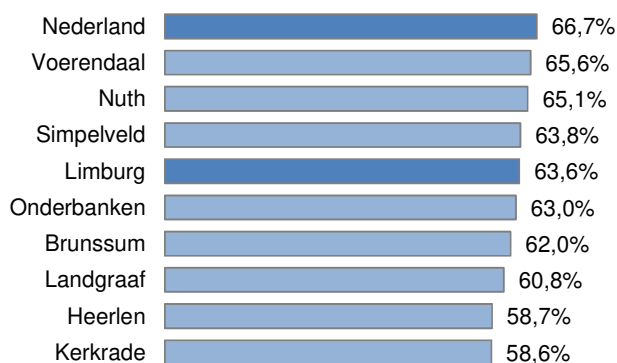
Arbeidsparticipatie bevolking 19 t/m 64 jaar

2016, bron: CBS

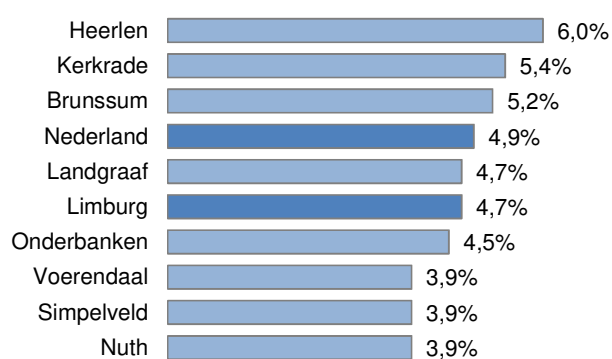
Netto arbeidsparticipatie Parkstadgemeenten in vergelijking met Nederland en Limburg

2017, bron: CBS

Werkloosheidspercentages Parkstadgemeenten in vergelijking met Nederland en Limburg

2017, bron: CBS

Kerncijfers		Nederland	Limburg	Parkstad	Top 10 kwetsbare wijken*
Bevolking	Stand bevolking 1 januari (2018)	17.181.084	1.117.198	244,447	
	Aandeel bevolking van Parkstad Limburg	1,4%	21,9%	100,0%	
	% Eénoudergezinnen			7,9%	11,3%
Inkomen	Actieven 15-75 jaar			52%	45,0%
	Gemiddeld besteedbaar huishoudensinkomen, gestandaardiseerd (2015)	€ 27,800	€ 26,400	€ 24,800	
	Persoonlijk inkomen (2015)	€ 30,400	€ 28,000	€ 26.700	€ 22.538
	% Huishoudens met een PW- AO- of WW-uitkering (2015)	9%	11%	14%	
	Kinderen tot 18 jaar in een huishouden met inkomens tot 110% van het sociaal minimum in % van alle kinderen tot 18 jaar in een huishouden (2016)	9%	10%	14%	
	% Kinderen op de basisschool met laag opgeleide ouders (schooljaar 2017/2018) *	8%	9%	12%	28%
	Aandeel uitkeringsontvangers werkloosheid (01/01/2017)	3,4%	3,6%	3,6%	
	Aandeel uitkeringsontvangers bijstand (01/01/2017)	4,4%	4,5%	6,6%	
	Aandeel uitkeringsontvangers arbeidsongeschiktheid (01/01/2017)	7,2%	9,6%	12,6%	
	Zorg en welzijn	Aandeel jongeren met jeugdhulp van alle jongeren tot 18 jaar (2017)	11,2%	13,5%	14,7%
Aandeel jongeren met jeugdbescherming van alle jongeren tot 18 jaar (2017)		1,2%	1,6%	2,1%	
Aandeel jongeren met jeugdreclassering van alle jongeren 12 tot 23 jaar (2017)		0,4%	0,5%	-	
Gemiddelde levensverwachting bij geboorte (in jaar) (2013-2016)		81,5	81,2	80,2	

	Eén of meer langdurige aandoeningen (Gezondheidsenquête, 19 j. en ouder) (2016)	33,9%	36,7%	41,7%	
	Overgewicht (Gezondheidsenquête, 19 j. en ouder) (2016)	48,9%	51,7%	55,9%	
	Pers met ZZV-AWBZ indicatie/gebruik, in jaar (%) (2014)	3,9%	4,8%	6,1%	
Opleiding	% Middelbaar of hoger opgeleid, t.o.v. de bevolking 15-74 jaar (2017)	70%	67%	63%	
	% Leerlingen in 3 en 4 HAVO/VWO (2017/2018)	34%	34%	32%	
	% Kinderen op de basisschool met laag opgeleide ouders (schooljaar 2017/2018)	8%	9%	12%	
	% Vroegtijdig schoolverlaters tussen 12 tot 23 jaar (zonder minimaal havo/vwo/mbo-2 diploma) (2016/2017)	1,75%	1,88%	2,35%	
Woningen	Gemiddelde WOZ-waarde van woningen (2017)	€ 216.000	€ 178.900	€ 139.100	€ 101.349
	% Leegstaande woningen in 2030 bij het scenario niks doen			8,3%	12,9%
	Kwetsbare koopwoningen (2017)			22.750	13.300
	% Kwetsbare koopwoningen t.o.v. de koopwoningvoorraad (2017)			33%	49%
Winkels	Kwetsbare winkels (2017)		1,693	427	
	% Kwetsbare winkels t.o.v. de winkelvoorraad (2017)	onbekend	25%	29%	57,6%
Leefbaarheid	Waardering kwaliteit woonomgeving (score 1-10)			7,2	6,2
	Sociale cohesie in de buurt (score, 1-10)			5,7	5,0
	Verloedering in de buurt (score 1-10, hoe lager hoe beter)			4,3	5,5

* = ongewogen

Bijlage 2 bij voorstel voor Regiodeal Transformatie Parkstad: Matchingskansen vanuit Rijksoverheid

	Bijdrage regio-envelop	Bijdrage rijk niet regio-envelop	Cofinanciering regio (publiek)	Cofinanciering regio (privaat)	Ministerie/ZBO
Regiodeal Transformatie Parkstad	40 mln. euro	PM	Tenminste 100 mln. Euro (tbv envelop-delen)	Multiplier van 4 à 5 (tbv envelop-delen)	
Pijler A: Verbeteren sociaal-fysieke leefbaarheid					
Thema 1: Wijkgerichte transformatie van de woningmarkt	X		X	X	LNV BZK BZK/RVB VWS BZK/VWS OCW VWS
Thema 2: Energietransitie		X			BZK EZK Invest-NL
Thema 3: Aanpak retail en lokaal ondernemerschap	X		X	X	LNV EZK EZK
Pijler B: Versterken ruimtelijk-economische structuur					
Thema 4: Doorontwikkeling van centrum Heerlen	X		X	X	LNV BZK VWS OCW OCW OCW
Thema 5: Versterken sociaal-economische structuur		X			EZK EZK SZW CBS
Thema 6: Uitbouw van grensoverschrijdende samenwerking	X		X	X	LNV BZK I&W, BZK SZW